

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๒

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ และนับแต่เมื่อใด

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ซึ่งมาตรา ๙๘ (๓) บัญญัติลักษณะต้องห้ามว่าต้องไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ซึ่งลักษณะต้องห้ามนี้เคยบัญญัติหลักการไว้ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก การบัญญัติลักษณะต้องห้ามนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยจะปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติและคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของสาธารณชน และเป็นการป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ รวมถึงการแทรกแซงทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อมิให้อำนาจความได้เปรียบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์ในทางการเมืองและเพื่อป้องกันการใช้อำนาจครอบงำสื่อมวลชนอันจะทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นกลาง การควบคุมลักษณะต้องห้ามนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีความเหมาะสมทั้งก่อนและหลังการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้เกิดความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย

ประเด็นเบื้องต้นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยปรากฏชื่อนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ลำดับที่ ๑ ของพรรคอนาคตใหม่ ต่อมาเมื่อหลักฐานปรากฏว่าเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ของบริษัท วี-ลัก มีเดีย จำกัด จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ตั้งแต่วันที่

๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๖๓/๒๕๖๒ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๖๙/๒๕๖๒ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ มีเหตุสิ้นสุดลง จึงมีคำสั่งให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ เพื่อให้วินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ผู้ถูกร้อง) สิ้นสุดลง คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) เป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณาแล้วปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องอาจเกิดปัญหาข้อกฎหมายและการคัดค้านโต้แย้งอันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานสำคัญของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จึงมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ เห็นว่า บริษัท โซลิต มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งต่อมาวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท วี-ลัก มีเดีย จำกัด ได้จัดแจ้งวัตถุประสงค์ของบริษัทไว้ในข้อ ๒๓-๒๖ ว่าประกอบกิจการการออกหนังสือพิมพ์ โรงพิมพ์ รับพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่าย คำหนังสือ หนังสือพิมพ์ เครื่องเขียนแบบพิมพ์ กระดาษ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อุปกรณ์การพิมพ์ อุปกรณ์การเขียน เครื่องพิมพ์ เครื่องคำนวณ ประกอบกิจการโฆษณาด้วยสื่อการโฆษณาทุกอย่าง รับออกแบบโฆษณา พิมพ์ภาพหรือแบบโฆษณา รับทำการโฆษณาด้วยภาพหรือทางเสียง และได้มีการขอจดทะเบียนการพิมพ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑ ปรากฏตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนการพิมพ์ ทะเบียนเลขที่ สสข ๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และทะเบียนเลขที่ สสข ๒๒๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งปรากฏตามสำเนาหนังสือของสำนักหอสมุดแห่งชาติที่ วธ ๐๔๒๕/๒๐๖๔ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ (เอกสารหมายเลข ศ๒๐/๑) และยังไม่ปรากฏว่าได้มีการแจ้งยกเลิกการพิมพ์หนังสือพิมพ์หรือเปลี่ยนแปลงรายการในหลักฐานจดทะเบียนการพิมพ์ที่ดำเนินการโดยบริษัท วี-ลัก มีเดีย จำกัด แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของบริษัท ประกอบแบบนำเสนอเงินที่มีรายได้จากการขายนิตยสาร มีรายได้จากการให้บริการโฆษณาแล้ว

การประกอบธุรกิจของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด มีลักษณะของการพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ซึ่งหมายความรวมถึงนิตยสาร วารสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่นทำนองเดียวกันตามที่พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้ และเป็นการจัดทำสื่อมวลชน ดังนั้น การประกอบกิจการของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จึงเป็นการดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) แล้ว การที่บริษัทดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ที่บริษัทเป็นเจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าจะได้แจ้งว่าหยุดการผลิตนิตยสารและเลิกจ้างพนักงานแล้วก็ตาม แต่ตราบใดที่ยังมีได้มีการแจ้งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายการในหลักฐานการจดแจ้งการพิมพ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงยังไม่มีผลให้พ้นจากการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ และแม้ว่าต่อมาได้มีการแจ้งเลิกบริษัทวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ แต่ยังไม่เสร็จการชำระบัญชีกรณียังคงถือว่าเป็นเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์นั้น ๆ อยู่

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ผู้ถูกร้องโอนหุ้นให้นางสมพรและมีการชำระค่าหุ้นในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ หรือไม่

ผู้ถูกร้องอ้างว่า ตนได้โอนหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ให้กับนางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ แล้วตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันก่อนที่ตนสมัครรับเลือกตั้งในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยในวันดังกล่าวในช่วงเช้าตนได้ไปปราศรัยกับสมาชิกพรรคอนาคตใหม่และประชาชนทั่วไปในบริเวณตลาดเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่เวลา ๙.๑๕ น. จนถึง ๙.๔๓ น. จนกระทั่งเวลาไม่เกิน ๑๑.๐๐ น. จึงเดินทางออกจากสถานที่ปราศรัย โดยรถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า สีขาว เลขทะเบียน ๗ กก ๘๘๓๙ กรุงเทพมหานคร โดยมีนายชัยสิทธิ์ กล้าหาญ เป็นคนขับรถ และไม่มีบุคคลอื่นนั่งมาด้วย โดยกลับถึงกรุงเทพมหานคร เมื่อเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. และได้ทำการโอนหุ้นในช่วงประมาณ ๑๗.๐๐ น. ส่วน นางรวีพรรณ ฯ ภรรยาของผู้ถูกร้องเบิกความว่า มีการโอนหุ้นโดยทำสัญญาซื้อขายกันหลายบริษัท รวมทั้งหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด โดยในการขายหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ชำระเป็นเช็คให้ผู้ถูกร้องหนึ่งฉบับและของนางรวีพรรณ ฯ อีกหนึ่งฉบับ โดยเช็คของผู้ถูกร้องเป็นเงิน ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท (หกล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) นางรวีพรรณ ฯ เป็นผู้เก็บเช็คทั้งสองฉบับไว้และนำไปขึ้นเงินด้วยตนเอง ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ เพราะตามปกติจะไม่ฝากเช็คให้คนอื่นไปขึ้นเงินเนื่องจากไม่ได้ไว้ใจที่จะฝากคนอื่นไป หากช่วงไหนติดธุระหรือไม่สะดวกที่จะเดินทางไปธนาคารก็จะเก็บเช็คไว้ก่อนและจะไปขึ้นตอนสะดวกหรือบางครั้งจะรวบรวมไว้ทีเดียวหลายฉบับและเอาไปขึ้นพร้อมกัน แต่สำหรับเช็คชำระค่าหุ้นของ บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด สองฉบับนั้น ช่วงนั้นเป็นช่วงที่ลูกคนเล็กเพิ่งคลอดตอนปลายเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ฉะนั้นช่วงวันที่

๘ มกราคม ๒๕๖๒ ลูกเพิ่งอายุสามเดือน จึงยังเป็นแม่ลูกอ่อน ไม่สะดวกในการเดินทางต้องดูแลบุตร และเป็นเช็คบริษัทในเครือของผู้ถูกร้องไม่ต้องกลัวว่าเช็คจะแดงจึงไม่ต้องรีบขึ้นเงิน นอกจากนั้น ตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ได้ยินข่าวว่า ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าไม่ได้มีการซื้อขายหุ้นกันจริง ทนายความก็เลยรวบรวมพยานหลักฐานรวมทั้งเช็คเพื่อนำไปเป็นหลักฐานในการให้ปากคำกับทางคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วเสร็จในเดือนเมษายนก็ได้รับเช็คกลับคืนแล้วไปขึ้นเงินในเดือนพฤษภาคม

ในกรณีนี้ข้ออ้างเรื่องการนำเช็คไปขึ้นเงินนั้น เนื่องจากเช็คที่ได้รับมาเป็นเช็คชนิดระบุชื่อ โดยระบุชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้รับเงิน ชิดฆ่าคำว่า หรือผู้ถือ เขียนขีดคร่อมเช็ค ซึ่งมีผลว่าในการนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินต้องนำเข้าบัญชีของธนาคารเท่านั้นเพื่อให้ธนาคารเรียกเก็บเงินให้ เนื่องจากเป็นเช็คขีดคร่อมทั่วไป (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๙๔) ธนาคารตามเช็คจะจ่ายเงินสดให้กับผู้ที่นำเช็คไปขึ้นเงินมิได้ หากธนาคารตามเช็คจ่ายเงินสดให้ผู้นำเช็คไปขึ้นเงินธนาคารจะไม่ได้รับความคุ้มครอง เพราะเป็นการทำผิดหน้าที่ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๙๗) แต่หากจ่ายผ่านบัญชีของธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่งธนาคารผู้จ่ายย่อมได้รับความคุ้มครองแม้จะมีความผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้นเช่น ผู้ได้รับเงินไปมิใช่เจ้าของเช็คที่แท้จริงก็ตาม (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๙๘) และในช่องขีดคร่อมเขียนห้ามเปลี่ยนมือเป็นภาษาอังกฤษ คือ A/C PAYEE ONLY ซึ่งแปลว่า เฉพาะบัญชีผู้รับเงินเท่านั้น และเป็นการพิมพ์คำว่าห้ามเปลี่ยนมือในด้านหน้าของเช็ค ดังนั้น จึงเป็นเช็คชนิดระบุชื่อผู้รับเงิน และห้ามเปลี่ยนมือซึ่งโอนให้บุคคลอื่นตามวิธีการในตั๋วเงินมิได้ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๑๗ วรรคสอง) เช็คจึงไม่สามารถสลักหลังโอนกันได้ แต่ต้องโอนอย่างการโอนหนี้สามัญที่ต้องทำเป็นหนังสือระหว่างผู้โอนและผู้รับโอนและบอกกล่าวการโอนเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้ให้ความยินยอมกับการโอนหนี้เป็นหนังสือ ด้วยเหตุดังกล่าว เช็คที่ผู้ถูกร้องได้รับมาจึงไม่สามารถที่จะโอนกันได้โดยง่าย เนื่องจากไม่เกิดผลตามกฎหมาย และต้องนำเช็คไปฝากเข้าบัญชีธนาคารเท่านั้น เป็นกรณีที่สามารถติดตามตัวผู้นำเช็คไปขึ้นเงินได้ง่าย

นอกจากนั้นตามปกติการนำเช็คไปขึ้นเงินก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการด้วยตนเอง คือ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้รับเงินอาจมอบให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนตนได้ และในกรณีนี้เป็นเช็คห้ามเปลี่ยนมือ ดังนั้น จะมีการโอนให้บุคคลอื่นไม่ได้ การนำเช็คไปขึ้นเงินอาจทำได้ด้วยผู้รับเงินตามเช็คหรือผู้รับมอบให้นำเช็คไปเข้าบัญชีขึ้นเงิน ดังนั้น ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ทรงเช็คในฐานะผู้รับเงินสามารถมอบให้บุคคลใดนำเช็คไปฝากเข้าบัญชีธนาคารแทนได้ ไม่ใช่เฉพาะนางรวิพรรณ ฯ เพียงคนเดียวเท่านั้น เพราะนางรวิพรรณ ฯ ก็มีใช่เป็นผู้รับเงินตามเช็คนั้น เป็นเพียงผู้ดำเนินการแทนเช่นกัน ด้วยเหตุดังกล่าว นางรวิพรรณ ฯ จึงไม่จำเป็นต้องนำเช็คไปเข้าบัญชีขึ้นเงินด้วยตนเองและไม่ต้องรอนานถึงสี่เดือน

ในกรณีที่นำเช็คไปขึ้นเงินล่าช้า โดยนำเช็คไปเข้าบัญชี ในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ (ในเอกสารหมายเลข ๓ ๒๘) ระบุใบฝากเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา ของนายธนธร จีรุงเรืองกิจ เลขที่เช็ค H ๑๑๓๐๙๙๕๙ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่หลังโอนหุ้นสี่เดือน อันเป็นวันเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยคุณสมบัติการถือหุ้นบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสื่อมวลชน ทั้งที่ตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเช็ค คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๙๐ บัญญัติให้ผู้ทรงเช็คมีหน้าที่ต้องนำเช็คไปยื่นต่อธนาคารตามเช็คเพื่อให้มีการใช้เงินภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนหากเป็นเช็คที่ออกภายในจังหวัดเดียวกันกับเมืองที่ธนาคารตามเช็คที่มีหน้าที่จ่ายเงินตั้งอยู่ หรือภายในระยะเวลาสามเดือนหากเป็นเช็คที่ออกต่างเมือง กล่าวคือ สถานที่ที่ออกเช็คและธนาคารตามเช็คอยู่คนละจังหวัดกัน โดยในคดีนี้ ธนาคารตามเช็คที่มีหน้าที่จ่ายเงิน คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขานนบางนา-ตราด (เซ็นทรัลซิตี้) อยู่ในกรุงเทพมหานคร และเมื่อไม่ระบุสถานที่ออกเช็ค ต้องถือว่าออกเช็ค ณ ภูมิลำเนาของผู้สั่งจ่าย คือ ภูมิลำเนาของนางสมพร จีรุงเรืองกิจ ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น ผู้ถูกร้องมีหน้าที่นำเช็คดังกล่าวที่ได้รับจากการขายหุ้นบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ไปเข้าบัญชีขึ้นเงินภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หรือหากนางสมพร มีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ผู้ถูกร้องก็มีหน้าที่นำเช็คดังกล่าวที่ได้รับจากการขายหุ้นบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ไปเข้าบัญชีขึ้นเงินภายในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๒

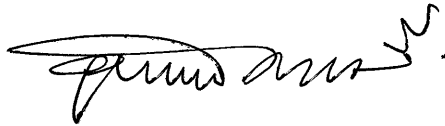
การโอนหุ้นให้แก่กันโดยอ้างว่ามีการชำระค่าตอบแทนด้วยเช็คในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ นั้น มีพิรุณให้สงสัยว่ามีการโอนหุ้นและชำระด้วยเช็คในวันดังกล่าวอ้างหรือไม่ เป็นกรณีไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีการโอนหุ้นกันจริง คงมีเพียงพยานเอกสารที่ใช้อ้างคือตราสารการโอนหุ้นและสมุดทะเบียนและใบหุ้น ซึ่งต่างก็เป็นเอกสารที่บริษัทสามารถจัดทำขึ้นเองได้ในภายหลัง การที่มีการนำเช็คดังกล่าวไปเข้าบัญชีขึ้นเงินในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่เป็นวันเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคุณสมบัติผู้ถือหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด นั้น จากข้อเท็จจริงและหลักฐานดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อได้ว่าเมื่อได้ยินข่าวว่าไม่ได้มีการซื้อขายหุ้นกันจริงตั้งแต่ในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ แล้วจึงมีการรวบรวมให้มีพยานหลักฐานขึ้น ซึ่งเป็นเวลาภายหลังวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ อันเป็นวันที่ผู้ถูกร้องลงสมัครรับเลือกตั้งการโอนหุ้นและชำระด้วยเช็คในวันดังกล่าวอ้างจึงฟังไม่ขึ้น ผู้ถูกร้องยังคงเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ และเป็นกรณีที่รับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องโอนหุ้น บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้แก่ นางสมพร จีรุงเรืองกิจ ตามที่ปรากฏจากหลักฐานทางทะเบียนตามสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ที่มีอยู่ที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ผู้ถูกร้องซึ่งยังคงเป็นผู้ถือหุ้น

ในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เนื่องจากวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นวันหลังวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องจึงเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่เมื่อใด

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง วรรคสองและวรรคสี่ บัญญัติให้เมื่อศาลได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยและเมื่อศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องมีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) และเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น จึงพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่เนื่องจากผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้กรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภา ผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรค การเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง หากไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่ง ที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ บัญญัติให้ คำวินิจฉัยของศาลมีผลนับแต่วันอ่าน เห็นว่า กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อว่างลง วันที่ตำแหน่งว่างลงคือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องต้องด้วยลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ดังนั้น ผู้ถูกร้องสิ้นสุดสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการ ที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง และตำแหน่งว่างลงในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

ที่จะประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๘๘ (๓) และมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๘๘ (๓) และพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ และถือว่าตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องว่างลงในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

(นายอุดมศักดิ์ นิติมन्ตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ